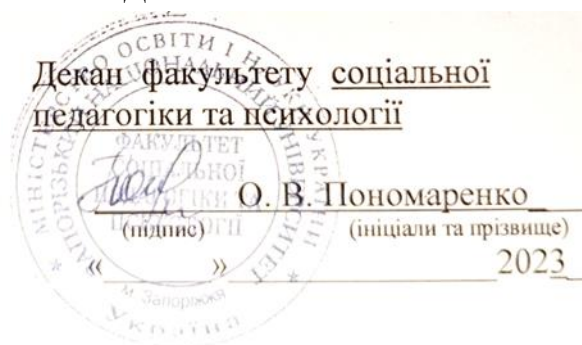

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

**РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки магістрів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи»

**Укладач: Іваницький Олександр Іванович, д. пед. н., професор, завідувач
кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності

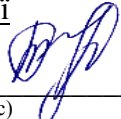
Протокол № 1 від
“29.08” _____ 2023 р.
Завідувач кафедри педагогіки та психології
освітньої діяльності

(підпис) О. І. Іваницький_
(ініціали, прізвище)

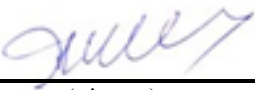
Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та психології

Протокол № 1 від “30” 08 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та психології

(підпис) Т. В. Турбар
(ініціали, прізвище)

Погоджено
з гарантом освітньо-професійної програми

(підпис) О. І. Іваницький_
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка»	Кількість кредитів – 3	За вибором	
		Цикл дисциплін Дисципліни вільного вибору студента в межах спеціальності	
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		1-й	1-й
Освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи»	Змістових модулів – 6	Лекції	
		10 год.	6 год.
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів: 12	Практичні	
		22 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		58 год.	80 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Розвиток пізнавальної активності студентів» полягає у забезпеченні засвоєння базових теоретичних основ активізації пізнавальної діяльності студентів, формуванні здатностей до застосування активних форм, методів і засобів професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти, тенденції змін в освітньому середовищі, а також формуванні у майбутніх педагогів закладів вищої освіти комплексу компетентностей, необхідних для здійснення професійної діяльності в умовах реформування вищої освіти.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Розвиток пізнавальної активності студентів» є:

- сформулювати знання психолого-педагогічних основ активізації пізнавальної діяльності студентів у процесі їхньої професійної підготовки;
- дати загальну характеристику сучасного освітнього простору вищої школи в аспекті активізації пізнавальної діяльності, перспектив його розвитку, засвоїти різні аспекти нормативно-правового регулювання системи вищої освіти в Україні;
- визначити та проаналізувати специфіку пізнавальної діяльності студентів у закладі вищої освіти;
- проаналізувати сутність професійної компетентності педагога вищої

школи в аспекті розвитку пізнавальної активності студентів.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
Здатність до пошуку, розуміння, обробки, організації та архівування інформації, її критичного осмислення та створення навчальних матеріалів з використанням цифрового ресурсу	Лекції, підготовка до практичних занять, проєктна діяльність, написання есе. Тестовий контроль, виконання завдань самостійної роботи.
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Лекції, практичні заняття. Виконання тестових завдань.
Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів	Лекції, підготовка до практичних занять, проєктна діяльність, написання есе. Тестовий контроль, виконання завдань самостійної роботи
Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань	Лекції, практичні заняття. Аналіз і критичне осмислення нормативних документів в галузі освіти. Виконання завдань самостійної роботи.
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Лекції, практичні заняття. Участь в обговоренні, дискусії, виступи, написання есе. Поточний та підсумковий тестовий контроль.
Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності..	Підготовка до практичних занять, виконання завдань самостійної роботи.
Здатність до онлайн-комунікації зі здобувачами освіти, колегами у різних формах.	Лекції, практичні заняття, онлайн-консультації. Тестовий контроль, використання сторінки дисципліни в MOODLE.
Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.	Лекції, практичні заняття, виконання завдань до практичних занять. Участь в обговоренні, дискусії, проєктна діяльність, написання есе.

Міждисциплінарні зв'язки. Відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми навчальна дисципліна є підґрунтям для вивчення навчальних дисциплін «Дидактичні системи у вищій освіті». «Зміст

освіти та моделювання професійної і соціальної діяльності фахівця»,

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1.

Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні основи активізації пізнавальної діяльності студентів.

Поняття «активність» «навчально-пізнавальна діяльність», «активізація навчально-пізнавальної діяльності», «продуктивна діяльність».

Змістовий модуль 2. Принципи формування пізнавальної активності студентів.

Загальнодидактичні принципи формування активності студентів. Специфічні принципи формування активності студентів: принцип проблемності; принцип педагогічного стимулювання; принцип орієнтації на майбутню професійну діяльність; принцип динамічності.

Змістовий модуль 3. Умови та шляхи формування активності студентів.

Основні фактори та умови системного формування навчально-пізнавальної активності студентів.

Розділ 2.

Змістовий модуль 4. Розвиток навчально-пізнавальної активності студентів.

Ставлення до пізнання як основа формування активності студента. Моделі розвитку пізнавальної активності студентів.

Змістовий модуль 5. Організація навчальної діяльності студентів.

Суб'єктивний та об'єктивний шляхи організації навчальної діяльності.

Ознаки і рівні сформованості пізнавальної активності.

Змістовий модуль 6. Технології активного навчання.

Технологія «перевернутого уроку». Технологія контекстного навчання. Акмеологічні технології навчання.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	13	6	2	2	2	-	6	8	4	4	8
2	9	4	2	-	4	-	4	8	4	4	8
3	11	4	2	2	4	2	4	8	4	10	14
4	11	4	-	-	4	-	4	8	4	4	8
5	9	6	2	-	4	-2	4	8	4	4	8
6	11	4	2	2	4		6	10	4	10	14

Усього за змістові модулі.	60	32	10	6	22	4	28	50	24	36	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30	30	20	20	40
Усього	90						58	80	100		

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1.	Психолого-педагогічні основи активізації пізнавальної діяльності студентів.	2	2
2.	Принципи формування активності студентів.	2	-
3.	Умови та шляхи формування активності студентів	2	2
4.	Розвиток навчально-пізнавальної активності студентів	-	
5.	Організація навчальної діяльності студентів	2	-
6.	Технології активного навчання	2	2
Разом		10	6

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	Психолого-педагогічні основи активізації пізнавальної діяльності студентів.	2	
2	Принципи формування активності студентів.	4	
3	Умови та шляхи формування активності студентів	4	
4	Розвиток навчально-пізнавальної активності студентів	4	
5	Організація навчальної діяльності студентів	4	
6	Технології активного навчання	4	
Разом		22	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Усне опитування	11. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості 2. Суперечливості та кризи студентського віку 3. Вищий навчальний заклад – один із провідних факторів соціалізації особистості студента як фахівця 4. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності 5. Типологічні особливості сучасних студентів	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі розкрив питання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.	4
	Заповнення порівняльних таблиць, написання власного висловлення		- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми: виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.	4

Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			8
2	Усне опитування	<p>1. Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності</p> <p>2. Роль мотивації в навчально-професійній діяльності</p> <p>3. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів</p> <p>4. Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців</p> <p>5.</p>	<p>4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі розкрив питання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення.</p> <p>- 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.</p> <p>- 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок.</p> <p>- 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.</p>	4
	Письмове опитування, написання есе	<p>Завдання 1. Дайте короткі письмові відповіді на найбільш важливі питання теми у зошиті.</p> <p>Завдання 2: Напишіть есе на тему «Формування професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи»</p>	<p>- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення.</p> <p>- 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.</p> <p>- 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок.</p> <p>- 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу</p>	4
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			8

3	Усне опитування,	<p>1. Психологічні передумови і показники успішності студентів у навчально-професійній діяльності</p> <p>2. Причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення</p> <p>3. Актуальність проблеми активізації пізнавальної діяльності студентів</p> <p>4. Особливості навчання у закладах вищої освіти.</p>	<p>- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі розкрив питання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення.</p> <p>- 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.</p> <p>- 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок.</p> <p>- 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.</p>	4
	Тестування за темами змістових модулів 1-3		Тестування за темами – 10 балів (10 запитань по 1 б.)	10
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			14
4	Усне опитування	<p>1. Суб'єктивний та об'єктивний шляхи організації навчальної діяльності.</p> <p>2. Ознаки сформованості пізнавальної активності студентів.</p> <p>3. Рівні сформованості пізнавальної активності студентів</p>	<p>- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі розкрив питання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення.</p> <p>- 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.</p> <p>- 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок.</p> <p>- 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.</p>	4

	Письмове опитування	Завдання 1. Дайте короткі письмові відповіді на найбільш важливі питання теми. Завдання 2. Здійсніть діагностику рівня власної професійної адаптованості (за допомогою методик, представлених у додатку[Гура О.І.Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 224с.]). Проаналізуйте результати психологічної самодіагностики .	- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу	4
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			8
5	Усне опитування	1. Ставлення до пізнання як основа формування активності студента 2. Суб'єктивний та об'єктивний шляхи організації навчальної діяльності. 3. Технологія контекстного навчання. .	- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі розкрив питання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.	4
	Проектна діяльність	Завдання 1. Виконайте дослідження на одну із тем: 1) Роль інформаційно-комунікаційних технологій у сучасній вищій освіті. 2) Дистанційна освіта: реалії та перспективи. Вимоги до виконання	- 4 бали отримує студент, який у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність,	4

		завдання: - завдання виконується групами (3-5 студентів) - передбачає обов'язковий захист на практичному занятті - тривалість доповіді 10-15 хв. - презентація (10-15 слайдів) - наявність власної позиції доповідачів щодо досліджуваної проблеми..	запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 2 отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.	
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	2			6
6	Усне опитування	1. Активізація пізнавальної діяльності студентів в умовах традиційного навчання. 2. Акмеологічні технології навчання. 3. Технологія «перевернутого» уроку. 4. Інтерактивні технології навчання. 5. Цифрові технології навчання.	- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі розкрив питання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.	
	Тестування за темами змістових модулів 4-6		Тестування за темами – 10 балів (10 запитань по 1 б.)	10
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	2			14

Усього за змістові модулі контр. заходів	12			60
--	----	--	--	----

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Підсумкове тестування	Проходження підсумкового тестування в системі Moodle за темами курсу	20 запитань, кожне 1 б.	20
	Виконання індивідуального завдання	<p>Виконання та захист індивідуального дослідження</p> <p>Обсяг есе - до 6 сторінок формату А4, шрифт Times New Roman, кегель 14 pt з інтервалом 1,5 між рядками, з відступами від країв аркуша по 2 см зліва та згори і по 1,5 см знизу та справа. У разі використання літератури та інших джерел посилання на них обов'язкове.</p> <p>Тема есе: «Як я буду забезпечувати активізацію пізнавальної діяльності студентів»</p> <p>При написанні есе слід дотримуватися такого порядку викладу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальність проблеми. 2. Теза. Студент повинен чітко сформулювати тезу, яку він хоче довести або спростувати.. 3. Пояснення суті даної тези. 4. Особисте ставлення до висунутих положень. 5. Висновок. 	<p><i>Критерії оцінювання есе:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>релевантність</i> (есе повинно відповідати темі та повністю розкривати питання. При розкритті теми студент може використовувати конкретні приклади або ж власні розмірковування) - <i>6 балів</i>; - <i>оригінальність та самостійність</i> (незалежність та спроби автора розкрити тему в контексті власної позиції, самостійність у пошуку інформації. Цитування, використання або повторення чужого тексту (навіть у зміненому вигляді) без наявності посилання буде розцінено як плагіат) - <i>8 балів</i>; - <i>логічність</i> (есе має бути єдиним і логічно зв'язним текстом. Студент висуває певну тезу й потім підкріплює і розвиває їх за допомогою аргументів (можливо, аргументів за і проти) і посилань на ті чи інші джерела. Якщо у роботі буде міститися набір розрізнених і погано обґрунтованих тверджень, то вона отримає низький бал за даним критерієм) - <i>6 балів</i>. 	20
Усього за підсумковий семестровий				40

КОНТРОЛЬ		
----------	--	--

9. Рекомендована література

Основна:

1. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України про вищу освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
3. Іваницький О. І., Іваницька С. Г. Тенденції розвитку цифрових технологій навчання в закладах вищої й передвищої фахової освіти в Україні. Електронний збірник наукових праць ЗОППО. № 4(51). 2022. URL: https://drive.google.com/file/d/1kW_fbemtTQH67dofgNB-AN-Gr63oT-jF/view.
4. Іваницький О. І., Іваницька С. Г., Сузанська Н. С. Поєднання компетентнісного, контекстного та акмеологічного підходів до магістерської підготовки майбутніх педагогів закладів вищої освіти. Науковий журнал Хортицької національної академії. 2022. Вип. 6. С. 15-24.
5. Іваницький О. І., Панічук М. А., Сичева С. В. Модернізація магістерської підготовки майбутніх педагогів закладів вищої освіти в умовах цифровізації освітнього простору. Педагогічні науки: теорія та практика. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. Вип 3 (39). С. 69-76. DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2021-3-09>;
6. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Кам'янецьПодільський : Зволейко Д. Г., 2020. 291 с.
7. Лаппо В. В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2020. 360 с. URL: <https://kikip.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/94/2021/11/Посібник-Пед.-інноватика.pdf>.
8. Основи педагогічної майстерності : навч.-методич. посіб. / Укл. : Л. І. Ворона. Київ : Вид-во Видавничий дім «АртЕк», 2021. 151 с. URI: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8798/1/2021.pdf>
9. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
10. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків : НФаУ, 2019. 248 с.
11. Психологічне забезпечення педагогічної майстерності: навч.-методич. посіб. / І. А. Бурлакова та ін. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 276 с.

Додаткова:

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. вид. 2-е, допов. й випр. Рівне : Волинські обереги, 2011. 519 с.
2. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
3. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Кам'янецьПодільський : Зволейко Д. Г., 2020. 291 с.
4. Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент : навч. посіб. 2-е вид., випр. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
5. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
6. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків : НФаУ, 2019. 248 с.
7. Шалівська Ю. Професійне самовиховання майбутнього вчителя: теоретичні аспекти проблеми. Інноватика у вихованні. 2019. № 10. С. 281-288 . URL: <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iiu/article/view/196/181>

Інформаційні ресурси:

1. Освіта в Україні та закордоном. URL: <http://osvita.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
3. 10 текстів про найсучасніші освітні системи в світі. URL:

<https://osvitoria.media/experience/10-tekstiv-pro-najuspishnishi-osvitni-systemy-u-sviti/>

4. Освіта в різних країнах світу. URL: [https:// sites.google.com/site/osvitavriznikraienahsvitu/](https://sites.google.com/site/osvitavriznikraienahsvitu/)
5. Системи освіти різних країн. URL: <http://www.osvita.org.ua/abroad/edusystem/>
6. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 р. №38-39. База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Про вищу освіту. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004. База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.